

**БНТ 1, „Здравето отблизо“,
23.05.2018 г.**

**Д-р Румяна Павлова, началник на отдел „Експертиза на работоспособността и
трудова злополука в НОИ, за програмата за профилактика и рехабилитация:**

**Процедурата е максимално улеснена, разчитаме на наличната медицинска
документация**

**- Ще си говорим специално за програмите, които ни предоставя НОИ, как можем
да се възползваме от тях. Стартира новият сезон и вече могат да бъдат направени
записванията?**

- Вече втори месец Националният осигурителен институт предоставя тази парична
помощ, която хората със заболявания да могат да ползват за профилактика и
рехабилитация.

- Всъщност това за тях е безплатно.

- Да, разбира се, но трябва да уточня, че има една сума, която се доплаща от лицата. Това
е по отношение на храненето, защото НОИ отпуска само парична частична помощ за
хранене. В рамките на пълния храноден, сумата се доплаща от лицата. За тази година
сумата е до 18 лева. Тук трябва да уточня, че при някои от изпълнителите, с които имаме
сключени договори за провеждане на тази дейност, се заплаща и туристическа такса, като
максималният размер на ден е 1,09 лв.

**-Кой може да се възползва от тази програма? Хората с инвалидни пенсии могат ли
да се възползват?**

-Разбира се, но тук има едно ограничение, което е важно да се знае от тези лица, защото
все пак програмата е насочена към хората, които са в работоспособна възраст. Нейната
цел е да ги върнем при обичайните условия на труд. Така да подобрим тяхното здраве,
че те да могат да се чувстват пълноценни граждани на нашата страна. Затова имаме едно
ограничение за тези лица, това е възрастова граница, която е обвързана с възрастта,
необходима за придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст. Тя се
променя във времето през годините, като за тази година за жените тя е 61 г. и 2 м., а за
мъжете - 64 г. и 1 м., т.е. лица, които получават пенсия за инвалидност имат експертни
решения, което е необходимо условие за получаване на тази пенсия. Трябва да знаят, че
до тази възраст могат да се възползват от паричната помощ и да проведат профилактика
и рехабилитация.

- А придружителите имат ли право?

- Ако съответният придружител е осигурено лице и има заболяване, което се налага също
да бъде рехабилитирано, няма проблем едновременно да отидат и двете лица. Ако няма
такова, ще трябва да си заплати съответно като придружител.

- И какво включва безплатната програма? Колко дневна е тя?

- Средствата на Националния осигурителен институт са ограничени и затова ние сме се опитали да сведем продължителността до срок, който да позволява все пак някакъв ефект от провеждането на тази дейност. Ежегодно едно лице има право да проведе профилактика и рехабилитация десет дни, като за сметка на института са четири диагностични и терапевтични процедури, които се провеждат на лицата, изцяло нощувките и съответната частична парична помощ за хранене.

- Д-р Павлова, ако през годината се е налагало на този кандидат да се възползва от рехабилитация по една или друга причина по клинична пътека, може ли да кандидатства за тази безплатна възможност, която се дава от Националния осигурителен институт?

- Разбира се, че може и тук е мястото да уточня, че няма нищо общо между ползването на това право по линия на здравноосигурителната каса и по линия на НОИ, защото тази помощ се отпуска на базата на участието на лицето в осигуряването, което е необходимо условие, т.е. да работи и да се осигурява, за да може да се възползва от тази парична помощ.

- От коя до коя дата трябва да стане записването, за да се знае все пак срокът?

- Различните обекти предоставят т.нар. резервации в различни срокове. Това може да се провери на интернет страницата на НОИ, ние сме качили абсолютно цялата информация, която касае контакти със съответните изпълнители, необходими документи, кои заболявания в кой изпълнител си е подходящо за провеждане на рехабилитация, кои съответно биха попречили за провеждането на тази рехабилитация. Така че съветвам всички лица, преди да решат да проведат тази рехабилитация, да влязат в страницата на НОИ, а пък тези, които нямат достъп до интернет, могат да отидат до нашите териториални поделения на място да попитат.

- Задължително условие е осигуряването на лицето.

- С изключение на хората с увреждания, за които говорихме в началото. Те може да не работят, но за тях условието е получаване на пенсия за инвалидност.

- Други документи, които са необходими за кандидатстване?

- Те са съвсем малко, разчитаме изцяло на наличната медицинска документация, която до този момент лицето има. Единствено негов ангажимент е да си вземе направление от неговия лекуващ лекар, защото ние все пак в Института не извършваме преглед, а лекарят е този, който познава състоянието на лицето и в момента може да прецени кое заболяване налага провеждането на тази рехабилитация. За работещите - документ от неговия работодател, че в момента се осигурява. Това е във връзка с някои технически проблеми, които имаме с предоставянето на информация на осигурените лица, затова все още на този етап изискваме този документ от неговия осигурител. Това са абсолютно всички документи, с които лицето десет работни дни преди датата, за която си е резервирало да проведе рехабилитация, да посети съответно нашето териториално поделение. Това може да се направи както по постоянен, така и по настоящ адрес, удостоверението веднага се издава.

- А санаториумите, които се включват всъщност - техният брой един и същ ли е всяка година? Има ли такива, които включвате, които изключвате?

- Всяка година имаме разлики в тези санаториуми. Нормативният документ е определил кои имат право да участват в тази процедура, но за да създадем максимално добри и горедолу уеднакви условия във всички тези обекти, всяка година ние разработваме определени критерии, които се утвърждават от Надзорния съвет на НОИ. Ще спомена нещо, което е важно за ползващите тази парична помощ. Условието е да бъдат стаи с две легла най-много, да имат самостоятелен санитарен възел. Имаме изисквания към броя на медицинския персонал, към вида апаратура, с която да разполагат, съответно заболяванията, за които те провеждат рехабилитация - неща, които всяка година се опитваме да усъвършенстваме, за да може да се сключи договор с даден изпълнител и да може през съответната календарна година осигурените лица да провеждат рехабилитация. Тази година са 49 обектите, в които се провеждат такива дейности.

- 49 не е малко.

- Не е малко, но това са някъде около 6000 легла. И като сметнем 10 дни престой, може много лесно да се види за един месец колко хора могат да преминат през програмата за профилактика и рехабилитация. Проблемът е най-вече с летния сезон, който вече приближава, защото всеки се опитва да съчетае полезното с приятното, т.е. да съчетае почивката с провеждането на процедурите. Затова споменах броя на леглата, които имаме тази година, все пак не може целият народ, който има проблем, да се включи в рамките на юли и август. Затова вече хората, които са провели тази програма по линия на нашия институт, знаят, че за да си запазят място малко по-раничко трябва да се помисли за това.

- Кой е номерът на направлението, който трябва да изискват пациентите от личните си лекари и те самите запознати ли са с тези програми. Вие работите отдавна с тази програма, но срещали ли сте такива проблеми като връзка между личен лекар – пациент – НОИ?

- Не. Мога да кажа, че няма проблем, защото това са направления, които нямат нищо общо със здравната каса. Това е т.нар. зелено направление (медицинско направление) 119 от 1998 г., което се използва от лекарите тогава, когато става пренасочване на лицата по повод на някакви процедури, консултации, които нямат общо с плащанията по здравната каса.

- Въпрос от наша зрителка: „Могат ли да се използва повече от един санаториум за различни нужди?

- За съжаление не. Аз затова казах, че веднъж в годината 10 дни има право да провежда рехабилитация за сметка на средствата на НОИ.

- Най-честите проблеми къде са, макар че това е програма, която от доста години се е наложила, усъвършенствала се с времето?

- Негодуванието на лицата е в това, което говорихме преди малко - всички искат юни, юли, август да направят тази рехабилитация, което просто е физически невъзможно. И започват: „Звъняхме 5-10 пъти, няма свободни места, какво смятате да направите?“. Търпеливо обясняваме.

- Има ли предпочитани санаториуми?

- През лятото са морските – Поморие, Несебър, Варна, имаме по цялото крайбрежие. От вътрешността хората се насочват към морето, а хората от морето искат на планина.

- Дава ли ви се обратна връзка за качеството на извършваните лечебни услуги? Тук вече става въпрос за условията, в които са настанени пациентите.

- Наши служители извършват проверки - планови, по сигнали или когато решим да проверим и да посетим нещо. Така че винаги имаме поглед къде какво се случва и на база на това променяме условията за следващата година. Така че контролът е непрекъснат. Самата нормативна уредба ни дава право тогава, когато един обект е допуснал нарушения, които надхвърлят с 1% разхода през съответната година, следващата година да не го допуснем изобщо за участие в тази програма.